

# Rooma waxay Dhidibada u Taagtaa Muujintii - Lambarka Shan iyo Tobnaad

*Imtixaanka Ugu Dambeeya: Ka Soo Toosidda Muranka Nebiyadeed ee Sawirka Bahalka*

Jeff Pippenger  
2024-09-03

Haddaba waxaynu ku jirnaa xilligii imtixaanka ee sanamka bahalka, waxaana hadda dib loo soo celinayaa murankii nebiyadeed ee ugu horreeyey taariikhda Adventism-ka. Bishii Luulyo 2023, Miikaa'iil oo ah malaa'igta sare ayaa soo degay si uu u toosiyo lafihii engegnaa ee dhintay ee Yexesqeel, kuwaas oo yaallay iyagoo la laayay waddada magaaladaas weyn ee Sodom iyo Masar. Halkaas cutubka kow iyo tobnaad ee Muujintii, waxaa laga soo saaraa hurdadoodii dhimashada iyadoo Ruuxa lagu shubayo. Cutubka toddoba iyo soddonaad ee Yexesqeel, farriinta afarta dabaylood waxaa lagu aqoonsadaa inay tahay farriinta lafaha engegnaa ee dhintay, kuwaas oo lagu aqoonsaday reer binu Israa'iil oo dhan, u rogta ciiddanka Rabbiga. Nebi Daanyeel wuxuu matalaa labada markhaati ee la laayay ee Yooxanaa, wuxuuna sidoo kale matalaa kuwa ku jira dooxada lafaha engegnaa ee dhintay iyo weliba bikradaha xigmadda leh ee masalka ku jira.

Markii reer Millariyiintu rumoobeen masaalkii, waxay garteen in waayo-aragnimadoodii lagu metelay masaalkii. Boqolka iyo afar iyo afartan kunna waxay sidoo kale u baahan doonaan inay gartaan inay ku jireen wakhtigii dib-u-dhaca. Sida Daanyeel cutubka sagaalad ku jira, waxay u baahan doonaan inay gartaan in lagu kala firdhiyey dalkii cadaawayaasha, sida ay metelayaan toddobadii goor ee Laawiyiintii lix iyo labaatan, iyo inay sidoo kale fahmaan sanamka qarsoon ee bahallada ee Nebukadnesar.

Mid kasta oo ka mid ah sadaradan waxaa lagu muujiyey imtixaan nebiyadeed oo ka yimid Erayga Ilaah. Labada markhaati ee jidka ku dhintay waxaa lagu buuxiyaa Ruuxa markii la soo sara kiciyo. Lafihii engegnaa ee Yexesqeel waxay u baahnaayeen inay maqlaan farriin nebiyadeed. Daanyeel wuxuu baranayay qoraalladii Muuse iyo Yeremyaah markii lagu baraarujiyey xaaladdiisii kala firdhiday. Cutubka labaad Daanyeel iyo saddexdii mudanayaal ahaa waxaa si istiicaari ah loogu baraarujiyey xaqiiqda ah in lagu riday amar dhimasho, dabadeedna iftiinkii nebiyadeed ee la qariyey dabadeedna la furfuray ayaa badbaadiyey Daanyeel iyo saddexdiisii saaxiib. Bikradihii masalka waxaa lagu baraarujiyey “qaylo” saqdii dhexe. Milleriyiintii waxaa la baraarujiyey markii Masiixu gacantiisa ka qaaday tirooyinkii shaxda ku yiil. Dhammaan lixdan markhaati farriin nebiyadeed ayaa ah waxa baraarujinaya kuwa dhintay ama hurda. Dabadeedna waxay dhalisaa imtixaan ay laba dabaqadood ku muuqdaan dhammaadka habraaca imtixaanka.

Iyadoo lagu salaynayo weedhahan, waxaa la caddaynayaa in marka boqol iyo afar iyo afartan kun la toosiyo maalmaha ugu dambeeya, ay tahay farriintii Yexesqeel ee afarta dabaylood, iyo kala firdhintii toddoba jeer ee Muuse ee Laawiyiintii laba iyo labaatan. Waa farriinta sarakicidda ee uu keeno Mikaa'iil oo ah malaa'igta sare. Waa farriinta riyadii qarsoodiga ahayd ee Nebukadnesar ee

sanamka bahallada.

Bikradaha waxaa lagu tijaabiyaa inay saliid haystaan iyo in kale, taas oo lagu aqoonsaday inay tahay “farriimaha Ruuxa Ilaah.” Milleriyiintu way tooseen markii ay garteen in lagu aqoonsaday crayga nebiyadeed ee Ilaah gudaheeda, iyo sidoo kale markii ay arkeen in isla caddayntii markii hore ku hoggaamisay inay saadaaliyaan 1843 ay dhab ahaantii saadaalisay Oktoobar 22, 1844. Iyadoo lagu salaynayo khadadkan, waxaa la adkeeyey in marka boqol iyo afartan iyo afarta kun lagu toosiyo maalmaha ugu dambeeya, lagu toosin doono farriin imtixaan nebiyadeed ah oo soo saarta laba dabaqadood oo caabudayaal ah.

Dhammaan khadadkan oo dhammu waxay helayaan dhammaystirkooda qumman oo kama dambaysta ah muddada imtixaanka nebiyadeed ee uu matalo samaysanka ekaanta bahalka iyo tan bahalka. Imtixaankaasu wuu dhammaadaa marka wakhtiga nimcadu ku xidhmo bikradaha xilliga sharciga Axadda. Sidaas daraaddeed, habka imtixaanka ekaanta bahalka, oo marar badan loo muujiyey inuu yahay imtixaan soo bandhiga kuwa fahmay farriintii la furfuray, waxaa matalaya dhammaan khadadkan nebiyadeed. Daniel laba iyo tobnaad kuwa caqliga leh ee fahmaya korodhka aqoonta waxay ka gudbaan hannaan imtixaan oo saddex-tallaabo ah oo lagu matalay in la daahirinayo, la caddaynayo, oo la tijaabinayo. Saddexdaas tallaabo waa tallaabooyinka qancinta uu keeno Ruuxa Quduuska ahi, kuwaas oo matalaya qancin ku saabsan dembi, xaqnimo, iyo xukun. Saddexdaas tallaabo waa barxadda, meesha quduuska ah, iyo Meesha Ugu Quduusan. Saddexdaas tallaabo waxaa kaloo lagu matalay saddexda malaa'igood ee Muujintii afar iyo tobnaad, iyo weliba waayo-aragnimada Daniel iyo saddexdii mudane ee qaaliga ahaa ee cutubka koowaad. Halkaas waxay marka hore ka gudbeen imtixaan cunto, dabadeed imtixaan muuqaal ah, ugu dambayntiina waxay ka gudbeen imtixaankii saddexaad ee uu bixiyey boqorkii woqooyi—kaas oo uu matalayey Nebukhadnesar.

Afartan carruur ahna, Ilaah wuxuu siiyey aqoon iyo xeel-dheeri ku saabsan cilmiga iyo xigmadda oo dhan; Daanyeelna wuxuu lahaa garasho ku saabsan waxyi kasta iyo riyooyin kasta. Haddaba markii dhammaadeen maalmihii uu boqorku amray in loo keeno hortiisa, ayuu madaxii bohoniintu iyagii hor keenay Nebukhadnesar. Boqorkiina wuu la hadlay iyaga; oo dhammaantood dhexdooda lagama helin nin la mid ah Daanyeel, Xananyaah, Mishaa'eel, iyo Casaryaah; sidaas daraaddeedna waxay istaageen boqorka hortiisa. Oo wax kasta oo ku saabsanaa xigmadda iyo garashada oo boqorku wax ka weyddiiyey, wuxuu ogaaday inay toban laab kaga wanaagsan yihiin saaxiriintii iyo xiddigfalayaashii boqortooyadiisa oo dhan ku jiray. Daanyeel 1:17–20.

Tijaabada ugu dambaysa ee saddexda tijaabo ee loo mariyey Daanyeel iyo saddexdii mudane waxay ahayd tijaabo uu sameeyey Nebukadnesar; sidaas darteedna, iyadoo tusaale u ah, tijaabada nebinimada ee ugu dambaysa ee Daanyeel iyo saddexda mudane ay matalaan waxay ku saabsan tahay Baabuloon; waayo Nebukadnesar wuxuu ahaa boqorkii, taas oo Ishacyaah cutubka toddobaad, aayadaha siddeedaad iyo sagaalaad, ku caddaynayso boqor, caasimad qaran, iyo “madax” inay yihiin astaamo is-beddelaya oo isu taagan. “Madaxu” wuxuu metelayaa madaxa Baabuloonka Casriga ah maalmaha ugu dambeeya. “Madaxaas” maalmaha ugu dambeeya waa dhilladii Muujintii toddoba iyo tobnaad, taas oo fooddeeda lagu qoray, “SIRTA, BAABULON

## TA WEYN, HOOYADA DHILOOYINKA IYO WAXYAALAHA KARAHADA AH EE DUNIDA.”

Imtixaankii nebinnimo ee ugu dambeeyey ee boqolka iyo afartan iyo afarta kun waxa uu la xidhiidhaa faham sax ah ama faham khaldan oo ku saabsan “madaxa” Baabuloonta casriga ah ee maalmaha ugu dambeeya. Imtixaankooda ugu dambeeya waxa kale oo ku jira in la fahmo in Baabuloonta casriga ah iyo Roomaanta Casriga ahi ay yihiin astaamo isbeddelan kara oo isu taagan, sidaas darteedna “madaxa” Baabuloonta casriga ahi uu yahay isla “madaxa” ku jira labada sadarba, waayo waa astaamo isbeddelan kara oo isu taagan.

“Dunidu waxaa ka buuxa duufaan, dagaal, iyo khilaaf. Hase ahaatee, hal madax hoostiis—awoodda baabacnimada—ayaa dadku ku midoobi doonaan inay Ilaah kaga hor yimaadaan shakhsiga markhaatiyaashiisa.” Testimonies, volume 7, 182.

Daanyeel iyo saddexdii mudanayaal waxay tusaale u yihiin in imtixaanka nebinimo ee ugu dambeeya—waayo mar walba waa imtixaan ku saabsan waxsii-sheegid—uu yahay imtixaan ku saabsan mowduuca Rooma, maxaa yeelay madaxa maalmaha ugu dambeeya waa awoodda baabanimada, taas oo lagu matalay Nebukadnesar, oo ahaa madaxdii ugu horraysay ee Baabuloon, kaas oo si shakhsi ah u tijaabiyey Daanyeel iyo saddexdii mudanayaal. Muranka lagu matalay Daanyeel iyo saddexdii mudanayaal waxa kale oo hore loogu sii sawiray murankii ugu horreeyey ee taariikhda aasaasiga ah ee Adventism-ka, sida lagu muujiyey shaxdii 1843, taas oo gacanta Rabbigu hagaysay, oo aan la beddeli karin. Muranka lagu muujiyey shaxdii 1843 wuxuu ku salaysnaa aqoonsiga Antiochus Epiphanes ama Roomaankii jaahiliga ahaa inuu yahay awooddii dejisay aragtida ku jirta aayadda afar iyo tobnaad ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad.

Taariikhda maalmaha ugu dambeeya, boqolka iyo afartan iyo afarta kun waxaa lagu tijaabin doonaa fahamkooda nebiyadeed. Fahamka nebiyadeed waxaa lagu dhisaa xariiqyada kala duwan ee waxsii sheegyada kuwaas oo adkeeya in imtixaanka ugu dambeeya uu dabecad ahaan yahay mid nebiyadeed. Imtixaanku wuxuu ahaan doonaa mid tartiib-tartiib u socda, wuxuuna gunaanadkiisa ku gaadhi doonaa muujinta laba qaybood oo caabudayaal ah.

Sida lagu muujiyey cutubka laba iyo tobnaad ee Daanyeel, imtixaanku wuxuu bilaabmaa marka iftiin nebiyadeed oo cusub la furo, imtixaanka ugu horreeyana markaas waa in farriinta la cuno ama farriinta la diido. Imtixaankaas waxaa Daanyeel ku metelay “la daahiriyeey,” imtixaanka xigana Daanyeel wuxuu ugu yeedhay, “la caddeeyey,” geeddiguna wuxuu ku dhammaaday imtixaankii saddexaad oo ugu dambeeyey, kaas oo lagu metelay “la tijaabiyey.” Imtixaanka saddexaad oo ugu dambeeya waa meesha labada kooxood “lagu tijaabiyo,” waana halkaas meesha ay ku muujiyaan inay saliid leeyihiin iyo in kale.

Cutubka koowaad ee Daanyeel si toos ah ayuu u aqoonsanayaa imtixaanka ugu dambeeya, sidaas darteedna Daanyeel wuxuu aqoonsanayaa imtixaanka lagu matalay “samaysanka suuradda bahalka,” kaas oo ah “imtixaanka dadka Ilaah ay tahay inay ka gudbaan,” labadaba ka hor “inta aan la shaabadayn” iyo weliba ka hor “xidhitaanka wakhtiga nimcada” ee sharciga Axadda ee dhowaan imanaya.

Intixaanka lagu ogaado sida sanamka bahalka loo sameeyo waxa ku jira intixaanka nebiyadeed ee fahamka qaab-dhismeedka nebiyadeed ee isbahaysiga saddex-geesoodka ah. Masduulaagga, bahalka, iyo nebiga beenta ahi waxay leeyihiin qaab-dhismeed nebiyadeed oo gaar ah oo lagu aasaasay markhaatiyaal nebiyadeed oo tiro badan. In la fahmo sida isbahaysiga saddex-geesoodka ahi maalmaha ugu dambeeya isugu yimaado isagoo noqda awood nebiyadeed oo keliya waa in la fahmo sida sanamka bahalka loo sameeyo.

Tusaale sahan, hase yeeshee qoto dheer, oo muujinaya muhiimadda ay leedahay in la fahmo sida suuradda bahalka loo sameeyo maalmaha ugu dambeeya, waa markhaatifurka Bawlos ee ku saabsan ninkii dembiga ee cutubka labaad ee Tesaloniika Labaad. Bawlos wuxuu ka hadlayaa xidhiidhka nebiyadeed ee Roomaankii jaahiliga ahaa iyo Roomaankii baadariyadda, markuu sidaas yeelana wuxuu caddeynayaa in “xidhiidhka nebiyadeed ee Roomaankii jaahiliga ahaa iyo Roomaankii baadariyadda” uu yahay mowduuc muujinaya laba nooc oo caabudayaal ah.

Koox jecel runta ku saabsan “xiriirka nebiyaysan ee u dhexeeya Roomaankii jaahilka ahaa iyo Roomaanka baadariga,” iyo koox kale oo aan jeclayn runtaas sidaas darteedna qaata khiyaano xoog leh. Xiriirka nebiyaysan ee u dhexeeya Roomaankii jaahilka ahaa iyo Roomaanka baadariga ee Bawlos soo bandhigay waa uun mid ka mid ah tuducyo nebiyaysan oo badan oo metela xiriirka labadaas quwadood, iyo weliba xiriirka labadaas quwadood la leeyihiin Maraykanka.

Roomaantii heydiga ahi waa masduulaagii, Roomaantii baadariga ahi waa bahalkii, Maraykankuna waa nebiga beenta ah. Axaab waa boqorka masduulaaga ah ee tobanka boqor, oo qaba Yesebeel, dhilladii, taasoo talisa laba qaybood oo nebiyo been ah. Nebiyadii ragga ahaa waxay ahaayeen nebiyadii Bacal, wadaaddadii geedahana waxay matalayeen ilaahaddii dhedig ee Cashtarooth. Si wadajir ah waxay u astaan yihiin nebiga beenta ah ee maalmaha ugu dambeeya, kaas oo sameeya sawirka bahalka, sida ay u matalaan wadaaddada dhedigga ah iyo nebiyada ragga ahi.

Masduulaagii waa Axaab, kaas oo astaan u ah tobanka boqor ee Muujintii toddoba iyo tobnaad, waana boqortooyada toddobaad ee siddeed boqortooyo. Boqortooyada lixaad waa Maraykanka, nebiyadii beenta ahaa ee Yesebeel; boqortooyada toddobaadna waa tobanka boqor, Qaramada Midoobay, xoogga masduulaaga, boqortooyada siddeedaadna, taas oo ka mid ah toddobada, waa boqortooyadii shanaad ee heshay nabarkii dhimashada, taas oo loo soo sara kiciyey sidii boqortooyada siddeedaad oo ugu dambaysa, taas oo ah bahalkii, kaas oo Maraykanku, dabadeedna dunida oo dhammu, u sameeyaan sanam iyo u ekaysiin.

Cutubka koowaad ee Daanyeel wuxuu tilmaamayaa intixaankii nebiyadeed ee ugu dambeeya, kaas oo ku lug leh fahamka Rooma sida loogu matalay Erayga Ilaah dhexdiisa. Tesaloniika Labaad waxay tilmaamaysaa in intixaanka nebiyadeed ee ugu dambeeya uu ku jiro iftiin ku saabsan qaab-dhismeedka Rooma Casriga ah, sida loogu matalay xiriirka nebiyadeed iyo siyaasadeed ee u dhexeeya Rooma jaahiliga ah iyo Rooma baadariga ah.

Danii’eel cutubkiisa labaad wuxuu muujinayaa in uu jiro qarsoodi la furayo maalmaha ugu dambeeya oo intixaanaya boqol iyo afartan iyo afarta kun, waayo Danii’eel iyo saddexdii mudane ee ku jira cutubka labaad waxay matalaan dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya. Qarsoodiga nebinnimada ee la furayo, sidaas darteedna iyaga u intixaanaya, waa riyadii qarsoonayd ee

Nebukadnesar ee sanamka bahallada, sidaas awgeedna u taagan imtixaankii ugu dambeeyey ee boqol iyo afartan iyo afarta kun, kaas oo ah, sida Walaashii White qortay, “samaysanka sanamka bahalka.”

Imtixaanka uu matalayo cutubka labaad ee Daanyeel waxaa la hoos geeyey hanjabaad dhimasho. Isaga oo tusaale u ah maalmaha ugu dambeeya, wuxuu xaqiijinayaa wixii Bawlos baray markii uu tilmaamay dhalanteedka xoogga leh ee ku yimaadda kuwa aan jeclayn runta. Taariikhda Daanyeel gudaheeda, fahamkiisu wuxuu badbaadiyey nimankii xigmadda lahaa ee Baabuloon, laakiin ma jirto waqti nimco oo dambe ka dib imtixaanka ugu dambeeya ee maalmaha ugu dambeeya.

Xariiq kasta oo ka mid ah muranka ku saabsan Rooma sida astaan aan aqoonsannay wuxuu si toos ah markhaati uga bixinayaa muranka hadda socda. Sida dhaqdhaqaaqa sharciyeynta Axadda uu hadda ugu sii socdo gudcurka, erayga nebiyadeed ee Ilaah wuxuu tilmaamayaa soo dhowaanshihiisa, in kastoo nafaha aad u yar ay yihiin carruurta maalinta, oo kuwa aan ahayn carruurta maalinta sidaas darteed aan ogayn in ciidda saacadda tijaabadu ay si degdeg ah uga daadato. Tani waxay ka dhacaysaa duruufaha ay Sister White tilmaantay, halkaas oo dhaqdhaqaaqyada ugu dambeeya ay ahaan doonaan kuwa degdeg ah. Bishii Luulyo 2023 Miikaa'iil wuxuu soo degay si uu ciidankiisa xoogga badan cagahooda ugu taago, laakiin si qof uga mid noqdo ciidanka waxaa jira hawl nebiyadeed oo ay tahay in marka hore la dhammaystiro, waxaana lagu dhammaystiraa jawiga siyaasadeed ee sawirka bahalka lagu samaynayo.

Shaqada nebinnimo ee ay tahay in la dhammaystiro waxa ku jira garashada samaysanka suuradda bahalka. Ardayga nebinnimadu waa inuu dhacdooyinka ka socda taariikhda hadda jirta ku gartaa in qodobbada diineed iyo siyaasadeed ee soo saara suuradda bahalka ee Maraykanka ay socdaan. Ardaygu waa inuu sidoo kale gartaa sida suuradda bahalku nebinnimo ahaan loo sameeyo sida ku qoran Erayga Ilaah. Waa inuu kaloo gartaa in intii suuradda bahalka laga samaynayo Maraykanka, ay suuradda Ilaah ka samaysmayso boqol iyo afartan iyo afarta kun. Waa inuu fahmaa isbarbar-socodka taariikhda maalmaha ugu dambeeya iyo Milleriyiintii intii lagu jiray kobcinta farriinta Qaylada Habeenbadhka ee taariikhdooda, markii loo toosiyey xaqiiqada ah inay ku jireen wakhtiga dib-u-dhaca ee masaalka, sidaas darteedna ay iyagu qudhoodu yihiin bikradihii. Saddexdan qodob dhammaantood waxay qayb ka yihiin imtixaanka nebinnimo ee bilaabay inuu hirgalo bishii Luulyo 2023.

“Xarriiq dusheed xariiq” muran kasta oo ku saabsan Rooma oo ka kacay taariikhda Advent-ka wuxuu ahaa taariikh quduus ah oo ku soo noqnoqonaysa maalmaha ugu dambeeya. Muranka ugu dambeeya ee ku saabsan Rooma wuxuu si toos ah uga dhashay diidmada dadka Ilaah ay diideen inay ku toosaan farriintii timid Luulyo 2023.

“Ilaah wuxuu kicin doonaa dadkiisa; haddii habab kale ay fashilmaan, bidcooyin ayaa dhexdooda soo geli doona, kuwaas oo iyaga miiri doona, oo kala sooci doona buunshaha iyo sarreenka. Rabbigu wuxuu ugu baaqayaa dhammaan kuwa eraygiisa rumaysan inay hurdada ka toosaan. Iftiin qaali ah ayaa yimid, oo ku habboon wakhtigan. Waa runta Kitaabka Quduuska ah, taas oo muujinaysa halisaha innagu si toos ah u soo fool leh. Iftiinkani waa inuu inagu hoggaamiyaa daraasad dadaal badan leh oo Qorniinka ah iyo baadhitaan aad u xeeldheer oo ku saabsan mawqifyada aynu haynno. Ilaah wuxuu doonayaa in dhammaan dhinacyada iyo

mawqifyada runta si dhammaystiran oo adkaysi leh loogu baaro, iyadoo la socota tukasho iyo soon. Mu'iniintu ma aha inay ku nastaan mala-awaallo iyo fikrado aan si cad loo qeexin oo ku saabsan waxa runta ka dhigaya. Rumaysadkoodu waa inuu si adag ugu dhisnaadaa erayga Ilaah, si marka wakhtiga imtixaanku yimaado oo iyaga la hor keeno goleyaal si ay uga jawaabaan rumaysadkooda, ay u awoodaan inay bixiyaan sababta rajada ku jirta iyaga, iyagoo leh qabownaan iyo cabsi.”

“Dhaqdhaqaaqiya, dhaqdhaqaaqiya, dhaqdhaqaaqiya. Mawduucyada aynu dunida u soo bandhigno waa inay inoo ahaadaan xaqiiqo nool. Waa arrin muhiim ah in markaan difaacayno caqiidooyinka aynu u aragno qodobbada aasaasiga ah ee rumaysadka, aynaan marnaba isu oggolaan in aynu adeegsanno doodo aan gebi ahaanba sugnayn. Kuwaasu waxay waxtar u yeelan karaan inay aamusiyaan kan diiddan, laakiin runta ma maamuusaan. Waa inaynu soo bandhignaa doodo sugan, kuwaas oo aan ku koobnaan oo keliya inay aamusiyaan kuwa naga soo horjeeda, balse adkaysan doona baadhitaanka ugu dhow uguna qotada dheer. Kuwa isu tababaray sida dood-wadayaal waxaa uga imanaya khatar weyn inay ereyga Ilaah ula macaamiloon waayaan caddaalad. Markii lala kulmayo qof ka soo horjeeda, waa inaynu dadaalkeenna daacadda ah ku bixinnaa in mawduucyada loo soo bandhigo si ay qancin ugu kiciyaan maskaxdiisa, halkii aynu ka doonan lahayn oo keliya inay kalsooni siiyaan rumaystaha.”

“In kasta oo ay le’eg tahay horumarka garaad ee aadamuhu, yuusan innaba hal daqiiqo u malayn in aan loo baahnayn baaritaan qoto dheer oo joogto ah oo Qorniinka ah si iftiin ka sii weyn loo helo. Annaga oo ah dad ahaan, waxaa si shaqsi ah naloogu yeedhay inaynu noqono ardayda waxsii sheegidda. Waa inaynu si dadaal leh u feejignaanno si aynu u garanno ilays kasta oo iftiin ah oo Ilaah noo soo bandhigo. Waa inaynu qabanno biligleynta ugu horraysa ee runta; waxaana daraasad lagu sameeyo iyadoo salaad lala socodsiiyayo laga heli karaa iftiin ka sii cad, kaas oo dadka kale loo soo bandhigi karo.” Testimonies. Volume 5, 708.

Borotestantadii wakhtigii Miller waxay diideen in lagu hago xeerarka naxwaha, waxayna doorteen inay iska indhatiraan erayga “sidoo kale” ee aayadda afar iyo tobnaad, kaas oo naxwe ahaan qeexaya in “kuwa dadkaaga dhaca” ay matalayeen awood cusub oo lagu soo gelinayo socodka dhacdooyinka lagu matalayay aayadaha ay aayadda afar iyo tobnaad ku dhex taal. Uriah Smith isaguna sidaas oo kale ayuu yeelay markii uu iska indhatiray caddaynta naxwaha ee caddaynaysa in boqorka woqooyi ee aayadda lix iyo soddonaad iyo dabadeed aayadda afartanaad uu khasab ku ahaa inuu noqdo isla boqorkii woqooyi ee mowduuca ahaa tan iyo aayadda kow iyo soddon.

Maanta kuwa bara in Maraykanku yahay “tuugagta” waxay adeegsadaan tuduc ka mid ah qoraallada Sister White oo aqoonsanaya awoodda baabbanimada iyo Maraykanka inay yihiin labada awoodood ee ugu waaweyn ee silciya maalmaha ugu dambeeya, waxayna leexiyaan naxwaha si ay ugu doodaan in tixraaca “old world” ee Sister White u adeegsanayso qeexidda Yurub uu dhab ahaantii metelo taariikh hore. Naxwaha tuducaas ku jira ayaa caddaynaya in tani ay tahay mala-awaal khaldan, habka ay Sister White ugu adeegsato “old world” tuducaasna wuxuu waafaqsan yahay sida ay meelo kale oo qoraalladeeda ka mid ah ugu adeegsato. Markay sidaas samayso, waxay sidoo kale la waafaqsan tahay taariikhyahannada adeegsada oraahda “old world” marka loo eego “new world” si ay u kala saaraan Yurub iyo Ameerikooyinka.

“Romanism-ka Dunidii Hore iyo Protestantism-ka riddowday ee Dunida Cusub waxay raaci doonaan jid isku mid ah oo ay ula dhaqmaan kuwa ixtiraama dhammaan amarrada Ilaah.” The Great Controversy, 615.

Naxwe ahaan, odhaahda “way eryan doonaan” waxay muujinaysaa in labada quwadood ee uu matalayo “dunidii hore” iyo “tan cusub” ay labaduba “eryanayaan” silicdilka dadka Ilaah maalmaha ugu dambeeya, waana khalad naxwe ahaan ah in lagu doodo in jumladani ay u jeeddo “dunidii hore” sidii taariikh hore oo soo martay, halka “tan cusubna” loo nisbeeyo maalmaha ugu dambeeya. “Khadba khad” dhammaan murannadii hore ee Rooma waxay barayaan ardayga waxsii sheegista ee maalmaha ugu dambeeya in, marka la soo toosiyo, imtixaanka ekaanta bahalka uu ku jiri doono duruufo lagu muujinayo aqoonsiga saxda ah ee “tuugada dadkaaga.” Fahamka saxda ah ee “tuugada” waxaa lagu soo bandhigay jaantuskii hormuudka ee 1843, sidaas darteedna waa run aasaasi ah oo lagu xaqiijiyey amar iyo awoodda Ruuxa Waxsii sheegista. Tani waxay tilmaamaysaa in marka ardayda waxsii sheegistu ay u soo toosaan imtixaankooda ugu dambeeya, mawduuca “tuugada” uu sidoo kale matali doono weerarka ugu dambeeya ee lagu qaadayo runnada aasaasiga ah iyo Ruuxa Waxsii sheegista.

Waxaannu sii wadi doonnaa fikradahan maqaalka xiga.